

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2To/12/2024
Identifikačné číslo spisu: 9517100011
Dátum vydania rozhodnutia: 25.02.2025
Meno a priezvisko: JUDr. Peter Paluda
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2025:9517100011.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Paludu a sudkýň JUDr. Dany Wänkeovej a JUDr. Beáty Javorkovej, v trestnej veci obžalovaného Mgr. W. Š., pre zločin prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona a iné, na neverejnom zasadnutí konanom 25. februára 2025 v Bratislave, o odvolaniach prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky a obžalovaného Mgr. W. Š. proti rozsudku Špecializovaného trestného súdu zo 14. marca 2022, sp. zn. 2T/3/2021, takto

rozhodol:

Podľa § 320 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku rozsudok Špecializovaného trestného súdu zo 14. marca 2022, sp. zn. 2T/3/2021, sa zrušuje.

Podľa § 280 ods. 2 Trestného poriadku trestná vec obžalovaného Mgr. W. Š., nar. XX. M. XXXX v N. - Š., trvale bytom W., M. W. XXX/X, okres N.-T., pre skutok, ktorého sa podľa obžaloby prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky z 24. januára 2017, sp. zn. VII/1 Gv 94/15/1000 mal dopustiť tak, že „v presne nezistenom čase koncom augusta 2015 ako príslušník Zboru väzenskej a justičnej stráže (ďalej len „príslušník ZVJS“), služobne zaradený na výkon služby ako referent v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Košice - Šaca (ďalej len „ÚVTOS Košice - Šaca“), preniesol do priestorov ÚVTOS Košice - Šaca nepovolený predmet, a to MP3 prehrávač zn. Thomson spolu s príslušenstvom, ktorý následne odovzdal odsúdenému W. Š. za sľúbený úplatok v presne nezistenej výške okolo 100 € až 150 €, počas prehliadky dňa 14. septembra 2015 bol MP3 prehrávač u odsúdeného W. Š. nájdený, čím obvinený svojím konaním porušil povinnosti príslušníka ZVJS podľa § 6 ods. 1 zákona č. 4/2001 Z. z. o Zbore väzenskej a justičnej stráže v znení neskorších predpisov, a ktorý obžaloba kvalifikovala ako zločin prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona v jednočinnom súbehu s prečinom zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. a) Trestného zákona, sa postupuje na disciplinárne konanie disciplinárnemu orgánu Zboru väzenskej a justičnej stráže na prejednanie žalovaného skutku ako disciplinárneho previnenia podľa zákona č. 73/1998 Z. z. o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky a Železničnej polície v znení neskorších predpisov.

Odôvodnenie

I.

Konanie pred súdom I. stupňa

Rozsudkom Špecializovaného trestného súdu zo 14. marca 2022, sp. zn. 2T/3/2021, bol obžalovaný Mgr. W. Š. uznaný za vinného z prečinu zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. a) Trestného zákona, na tom skutkovom základe, že

v presne nezistenom čase koncom augusta 2015 ako príslušník Zboru väzenskej a justičnej stráže (ďalej len „príslušník ZVJS“), služobne zaradený na výkon služby ako referent v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Košice - Šaca (ďalej len „ÚVTOS Košice - Šaca“), preniesol do priestorov ÚVTOS Košice - Šaca nepovolený predmet, a to MP3 prehrávač zn. Thomson spolu s príslušenstvom, ktorý odovzdal odsúdenému W. Š. za sumu v presne nezistenej výške, pričom počas prehliadky u odsúdeného W. Š. 14. septembra 2015 bol tento MP3 prehrávač nájdený, čím svojím konaním porušil povinnosti príslušníka ZVJS podľa § 6 ods. 1 zákona č. 4/2001 Z. z. o Zbore väzenskej a justičnej stráže v znení neskorších predpisov.

Za to mu Špecializovaný trestný súd podľa § 326 ods. 1 Trestného zákona, s použitím § 38 ods. 2, ods. 3, § 36 písm. j) Trestného zákona, § 56 ods. 1 Trestného zákona uložil peňažný trest vo výške 500,- eur.

Podľa § 57 ods. 3 Trestného zákona pre prípad, že by výkon peňažného trestu mohol byť úmyselne zmarený, Špecializovaný trestný súd obžalovanému stanovil náhradný trest odňatia slobody vo výmere 1 mesiac.

Podľa § 61 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona Špecializovaný trestný súd obžalovanému uložil aj trest zákazu činnosti vykonávať službu v ozbrojených zboroch na 1 rok.

II.

Odvolanie

a vyjadrenie k nemu

Proti tomuto rozsudku podali odvolania prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky a obžalovaný Mgr. W. Š..

Prokurátor odvolanie zahlásil ihneď po vyhlásení rozsudku, priamo do zápisnice o hlavnom pojednávaní, a to proti výroku o vine i výroku o treste. Zahlasené odvolanie dodatočne odôvodnil písomným podaním zo 4. apríla 2022, v ktorom vzal späť odvolanie v časti týkajúcej sa uznania viny a vo vzťahu k zahlasenému odvolaniu vo vzťahu k druhu a výške uloženého trestu uviedol, že trest považuje za neprímerane nízky vzhľadom na závažnosť konania obžalovaného a jeho postoj k prejednávanej trestnej veci.

Zo skutku, z ktorého bol obžalovaný uznaný za vinného, je podľa prokurátora zrejmé, že obžalovaný zneužil právomoc verejného činiteľa, ktorá mu bola štátom zverená. Samotný spôsob konania je, podľa pôvodného odsudzujúceho rozsudku, „pomerne závažný a nedôstojný výkonu služby príslušníka ZVJS“. Pôvodným odsudzujúcim rozsudkom Špecializovaného trestného súdu z 13. júna 2017 bol obžalovanému pri použití právnej kvalifikácie podľa § 326 ods. 1 písm. a) Trestného zákona uložený trest odňatia slobody vo výmere 2 rokov, s podmieneným odkladom na skúšobnú dobu 3 rokov, ako aj zákaz činnosti vykonávať službu v ozbrojených zboroch na 7 rokov. Uvedený trest by pritom prokurátor v súčasnej dôkaznej a právnej situácii považoval za dostatočný, pričom sa nestotožňuje s rozhodnutím Špecializovaného trestného súdu, ktorý prakticky iba s poukazom na časový odstup od spáchania skutku (ktorý nezapríčinil prokurátor) dospel k záveru o uložení peňažného trestu namiesto podmieneného trestu odňatia slobody. Trest uložený napadnutým rozsudkom neplní podľa prokurátora základnú funkciu ukladania trestov, uvedenú v § 34 ods. 1 Trestného zákona, podľa ktorej trest vyjadruje morálne odsúdenie páchatel'a trestného činu a zároveň má okrem ochrany spoločnosti pred

páchateľom zabezpečiť predovšetkým odradenie iných od páchania trestnej činnosti. Trest uložený obžalovanému podľa prokurátora v dostatočnej miere ani neodráža závažnosť konania, ktorého sa dopustil, ani jeho postoj, keďže sa k činu nepriznal a svoje konanie doposiaľ neľutoval. Uložený trest rovnako tak nemá ani dostatočne výchovný efekt na to, aby iných odradil od páchania obdobnej trestnej činnosti. Za primerané považuje prokurátor uloženie trestu odňatia slobody a uloženie trestu zákazu činnosti v dlhšej výmere ako 1 rok.

S poukazom na uvedené prokurátor navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky zrušil napadnutý rozsudok v časti výroku o treste a obžalovanému uložil trest odňatia slobody vo výmere 2 rokov s podmieneným odkladom a trest zákazu činnosti spočívajúci v zákaze výkonu štátnej služby príslušníka PZ v trvaní 5 rokov.

Obžalovaný Mgr. W. Š.G. podal odvolanie prostredníctvom obhajcu JUDr. Marcela Jurka písomným podaním z 21. marca 2022, a to proti výroku o vine. Podané odvolanie odôvodnil prostredníctvom obhajcu písomným podaním zo 7. apríla 2022, v ktorom poukázal na rozsudok najvyššieho súdu z 1. marca 2021, sp. zn. 2 TdoV 1/2019, na právne vety pod bodmi III. a IV. stanoviska trestnoprávneho kolégia, uverejneného v Zbierke pod č. 33, roč. 2019 a k tomu uviedol, že W. Š. podal trestné oznámenie 17. septembra 2015, pričom po podaní trestného oznámenia mohol vyšetrovateľ postupovať podľa § 199 ods. 1 Trestného poriadku. Hoci podľa právnej vety pod bodom III. ods. 2 stanoviska trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu č. 33/2019 v postupe pred začatím trestného stíhania možno použiť aj úkony trestného konania zamerané na objasnenie a dokazovanie skutku, ktorý sa už stal, ak doposiaľ zistené skutočnosti neumožňujú formulovať skutok, v predmetnej veci orgány činné v trestnom konaní nemali podľa obžalovaného problém s formulovaním skutku a vydanie uznesenia o vznesení obvinenia neodkladali na neskôr, pretože by nebolo možné formulovať skutok. Až do vydania rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 2 TdoV 1/2019 pritom orgány činné v trestnom konaní považovali za uznesenie, ktorým sa trestné stíhanie začalo, uznesenie o začatí trestného stíhania zo 7. mája 2015.

Ďalším argumentom preukazujúcim podľa obžalovaného to, že orgány činné v trestnom konaní nepotrebovali žiadne podklady pre formulovanie skutku za účelom začatia trestného stíhania, je to, že po vykonaní monitorovaného rozhovoru 14. októbra 2015 orgány činné v trestnom konaní nezačali trestné stíhanie a ani nevzniesli obvinenie - urobili tak až 7. marca 2016. Zmyslom stanoviska trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu pritom podľa obžalovaného nemôže byť odobrenie nezákonného postupu orgánov činných v trestnom konaní spočívajúcom v nezákonne začatom trestnom stíhaní a v nezákonne vykonávaných úkonoch trestného konania v postupe pred začatím trestného konania. Úkony trestného konania vykonané od 17. septembra 2015 do 7. marca 2016 sú preto podľa obžalovaného nezákonnými a nepoužiteľnými úkonmi. Obžalovaný pritom nesúhlasí ani s argumentom Špecializovaného trestného súdu, že „nebol vylúčený ani predpoklad spáchania konkrétneho činu v budúcnosti“, pretože tomuto argumentu chýba akékoľvek odôvodnenie alebo podklad. Obžalovaný v tejto súvislosti dal do pozornosti, že nikdy nebol disciplinárne ani trestne stíhaný za skutok, ktorý by nasvedčoval tomu, že by sa ničoho mal dopustiť v budúcnosti.

K použitiu agenta a monitorovanému hovoru obžalovaný poukázal na to, že skutok sa mal stať v presne nezistenom čase koncom augusta 2015, pričom monitorovaný hovor sa uskutočnil 14. októbra 2015. Pokiaľ sa mal agent použiť na objasnenie skutku, ktorý sa mal stať v auguste 2015, potom je podľa obžalovaného nemysliteľné, aby konanie W. Š. mohlo smerovať k navádzaniu na spáchanie trestného činu, ktorý sa podľa obžaloby už mal stať. Agent W. Š. však obžalovaného výslovne navádzal na odpovede, ktoré orgány činné v trestnom konaní očakávali, a to aj kladením sugestívnych a kapiózných otázok, ktorými z obžalovaného doslova vyťahoval „správne odpovede“. Svojím vystupovaním v monitorovanom rozhovore pritom podľa obžalovaného ovplyvňuje skutkový dej natoľko, že celý rozhovor robí zmätočným, nezrozumiteľným a nepoužiteľným pre trestné konanie. To, že obžalovaný nereagoval na žiadnu zo Š. ponúk, pritom podľa jeho názoru nepotvrzuje verziu obžaloby, že by sa dopustil skutku tak, ako mu ho kladie za vinu a z akého bol Špecializovaným trestným súdom uznaný za vinného.

V súvislosti s použitím agenta obžalovaný poukázal na znenie § 10 ods. 20 trestného poriadku a doplnil k tomu, že W. Š. nie je a ani nebol príslušníkom Policajného zboru, ide o odsúdeného, ktorý vykonával trest odňatia slobody v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Košice - Šaca, preto sa mohol podieľať na odhaľovaní trestných činov korupcie a terorizmu, nie na odhaľovaní trestného činu zneužitia právomoci verejného činiteľa, zo spáchania ktorého bol obžalovaný uznaný za vinného napadnutým rozsudkom. Skutok, ktorý mu bol kladený za vinu, pritom Špecializovaný trestný súd nekvalifikoval ako trestný čin korupcie podľa § 329 Trestného zákona. Aj z tohto dôvodu považuje obžalovaný obrazovo-zvukový záznam a jeho prepis za nezákonný dôkaz, nepoužiteľný v konaní o trestnom čine zneužívania právomoci verejného činiteľa.

K osobe W. Š. obžalovaný uviedol, že ide o kriminálne závadovú osobu, ktorá mala nadštandardný (milenecký) vzťah so svedkyňou M. a ktorá si potrebovala výraznejšie pomôcť vo výkone trestu, preto si vymyslela objasnenie korupcie príslušníka ZVJS. Doposiaľ nevyhodnotenou skutočnosťou podľa obžalovaného zostáva, že svedkyňa M. z W. Š. urobila vedúceho väzenskej samosprávy a neskôr vo svojej výpovedi uvádzala, že je to podľa jej názoru zakomplexovaný manipulátor a psychicky nestabilný klamár, o čom svedčia jej zápisy v aplikácii VVVT. Obžalovaný v tejto súvislosti nastolil otázku, prečo svedkyňa M. radikálne zmenila postoj k W. Š. a či to nebolo z dôvodov, že Š. jej ponúkol MP3 prehrávač, pretože mal dva, tak nech vezme malému domov, čím ju zatiahol do svojej hry o odhalenie korupcie v ÚVTOS. Podľa výpovede M. jej Š. po udalostiach zo 14. septembra 2015 osobne priniesol milenecký list, čoho svedkom mal byť jej kolega F., pričom svedkyňa M. o tom spísala úradný záznam a oznámila to nadriadeným. Navyše ani výpoveď svedkyne M. obžalovaného neusvedčuje zo spáchania skutku, keďže z jej výsluchu vyplýva, že bola svedkom toho, ako mal obžalovaný prísť druhý septembrový týždeň v roku 2015 za svedkom K., od ktorého mal žiadať, aby priniesol do ÚVTOS MP3 prehrávač, pretože jeho kontrolujú. Rovnako tak svedkyňa v rámci svojej výpovede potvrdila, že obžalovaný podliehal pri vstupe a výstupe z ÚVTOS kontrole, preto bolo vylúčené, aby mohol do ústavu čokoľvek nelegálne priniesť.

Za nesprávny považuje obžalovaný aj záver Špecializovaného trestného súdu o tom, že nebola zistená žiadna skutočnosť nasvedčujúca tomu, že svedok W. Š. mal nejaký relevantný dôvod ľživo obviniť práve obžalovaného, pretože Š. chcel podľa obžalovaného získať vlastný prospech za napomáhanie pri objasnení korupcie v ZVJS. Otázkou je podľa obžalovaného aj to, prečo mal od neho Š. v auguste 2015 žiadať MP3 prehrávač, keď ho v septembri 2015 ponúkol M., nech si ho vezme domov a prečo s verziou o zaobstaraní MP3 prehrávača prišiel až po razii na celách a nie bezodkladne. Rovnako tak obžalovaný poukázal na to, že predmetný MP3 prehrávač sa nikdy nezaistil, nenachádza sa v spise a je preto otázkou, či vôbec nejaký MP3 prehrávač existuje.

Ani výpoveď svedka K. obžalovaného podľa jeho názoru neusvedčuje zo spáchania skutku, pretože tento svedok nemal o skutku žiadnu vedomosť. Poukázal však na výpoveď svedka E. na hlavnom pojednávaní konanom 12. júna 2017, v rámci ktorej svedok uviedol: „Tých MP3-iek fičalo viac v čase, keď som tam došiel, či už na izbe alebo na oddelení.“

V kontexte uvedeného preto obžalovaný považuje konštatovanie Špecializovaného trestného súdu o preukázaní jeho viny zo spáchania skutku celým radom dôkazov, za nepravdivé a neodôvodnené.

V závere odôvodnenia odvolania obžalovaný poukázal na to, že Špecializovaný trestný súd v napadnutom rozsudku neodôvodnil, či v tomto prípade nešlo o disciplinárne previnenie na úseku väzenia, pretože je podľa jeho názoru ťažké uveriť tomu, že MP3 prehrávač by pre spoločnosť predstavoval nebezpečnosť vysokého stupňa a jeho údajné prinesenie W. Š. mimoriadne závažné konanie. Špecializovaný trestný súd v napadnutom rozsudku ani neodôvodnil, či dôsledne aplikoval zásadu ultima ratio a či konanie obžalovaného podrobil testu proporcionality podľa § 10 ods. 2 Trestného zákona, a to najmä v situácii, keď do úvahy prichádza disciplinárny postih obžalovaného.

S poukazom na uvedené obžalovaný navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok v celom rozsahu zrušil a postupom podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku vo veci rozhodol.

III.

Konanie pred odvolacím súdom

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) rozhodujúc o vyššie uvedených odvolaniach rozsudkom z 21. novembra 2023, sp. zn. 2 To 5/2022, podľa § 321 ods. 1 písm. e), ods. 3 Trestného poriadku zrušil napadnutý rozsudok vo výroku o treste obžalovaného Mgr. W. Š. a podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku obžalovanému Mgr. W. Š. uložil podľa § 326 ods. 1 Trestného zákona, s použitím § 38 ods. 2, ods. 3, § 36 písm. j) Trestného zákona, § 56 ods. 1 Trestného zákona peňažný trest vo výške 2.000,- eur.

Podľa § 57 ods. 3 Trestného zákona pre prípad, že by výkon peňažného trestu mohol byť úmyselne zmarený, najvyšší súd stanovil obžalovanému náhradný trest odňatia slobody vo výmere 3 mesiace.

Podľa § 61 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona obžalovanému uložil aj trest zákazu činnosti vykonávať službu v ozbrojených zboroch na 3 roky.

Odvolanie obžalovaného Mgr. W. Š. najvyšší súd podľa § 319 Trestného poriadku ako nedôvodné zamietol.

Proti uvedenému rozsudku najvyššieho súdu ako súdu odvolacieho podal obvinený Mgr. W. Š. dovolanie, na podklade ktorého najvyšší súd ako súd dovolací rozsudkom z 9. októbra 2024, sp. zn. 2 TdoV 7/2024, podľa § 386 ods. 1 Trestného poriadku vyslovil, že rozsudkom najvyššieho súdu z 21. novembra 2023, sp. zn. 2To/5/2022, bol z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku porušený zákon v ustanoveniach § 319 Trestného poriadku, § 321 ods. 1 písm. e), ods. 3 Trestného poriadku a § 326 ods. 1 písm. a) Trestného zákona v neprospech obvineného Mgr. W. Š.. Podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku dovolací súd zrušil rozsudok najvyššieho súdu z 21. novembra 2023, sp. zn. 2To/5/2022, ako aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutie obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad a podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku najvyššiemu súdu prikázal, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

V odôvodnení rozsudku dovolací súd uviedol: „Úvodom je potrebné uviesť, že elementárna klasifikácia trestných činov na prečiny, zločiny a obzvlášť závažné zločiny má v systéme trestného práva význam najmä z pohľadu možnej represívnej reflexie zo strany súdu ako reakcie na mieru spoločenskej škodlivosti jednotlivých trestných činov. Za trestné činy s najväčšou mierou spoločenskej škodlivosti možno označiť obzvlášť závažné zločiny (§ 11 ods. 3 Trestného zákona), pričom naproti tomu, trestné činy, ktorých spáchanie je pre spoločnosť považované za menej závažné, označuje právny poriadok za prečiny (§ 10 ods. 1 Trestného zákona).

Klasifikačným kritériom je v tomto prípade horná hranica trestnej sadzby podľa § 10 ods. 1 písm. b) Trestného zákona pri prečinoch a dolná hranica trestnej sadzby pri zločinoch podľa § 11 ods. 1 a 2, a obzvlášť závažných zločinoch podľa § 11 ods. 3 Trestného zákona. Špecifickým kritériom je subjektívna stránka trestného činu uplatňovaná pri posudzovaní prečinu podľa § 10 ods. 1 písm. a).

Pri určovaní závažnosti prečinu (ako merateľného kritéria materiálneho znaku trestného činu) je nevyhnutné analyzovať súbor viacerých skutočností uvedených v ustanovení § 10 ods. 2 Trestného zákona. Týmito (materiálnymi) taxatívne vymenovanými aspektmi sú spôsob vykonania činu a jeho následky, okolnosti, za ktorých bol čin spáchaný, miera zavinenia a pohnútky páchateľa.

Trestné právo je prostriedkom ultima ratio, čo sa podľa právnej teórie, ako aj súdnej praxe chápe aj ako zásada pomocnej úlohy trestnej represie (zásada subsidiarity). Podľa tejto zásady má byť trestné právo použité len ako najkrajnejší prostriedok a len pri typovo najzávažnejších porušeníach spoločenských vzťahov, záujmov a hodnôt, teda len tam, kde iné možnosti, hlavne prostriedky ostatných právnych odvetví, nie sú dostatočné, teda už boli vyčerpané, sú neúčinné alebo zjavne nie sú vhodné. V oblasti

aplikácie a interpretácie trestného práva potom - z takto chápaného prostriedku ultima ratio - musia byť akcentované právne princípy a zásady, ktoré primárne súvisia s posudzovaním trestnosti činu, napr. zásada nullum crimen, nulla poena sine lege či zásada in dubio pro reo (Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 316/2011 zo 14. decembra 2011).

Vzhľadom na existenciu zásady „ultima ratio“ trestný zákon počíta s možnosťou „zmiernenia“ posudzovania činu formálne naplňujúceho skutkovú podstatu prečinu na miernejší čin, ktorým môže byť (v závislosti od následnej kvalifikácie skutku príslušným orgánom) kvalifikovaný ako priestupok alebo disciplinárny resp. iný obdobný právny delikt.

V prípade, ak súd alebo orgán činný v trestnom konaní dospeje v rámci povinnosti skúmať skutočný stav veci k záveru, že závažnosť činu (formálne subsumovateľného pod prečin) je nepatrná (pri mladistvých páchateloch malá (§ 95 ods. 2 Trestného zákona)), je povinný dodržiavať práve uvádzanú elementárnu zásadu trestného práva vysloviť, že takýto skutok nemožno kvalifikovať ako trestný čin (prečin) s odôvodnením absencie dostatku materiálnej stránky trestného činu.

Je potrebné si uvedomiť, že materiálny znak (materiálny korektív) je daný súborom viacerých skutočností, ktoré treba v každom jednotlivom prípade zvážiť ako jeden celok, aj keď v každom jednotlivom prípade môže byť pomer, ktorým sa prihliada na tieto jednotlivé skutočnosti a na vzájomný vzťah medzi nimi, rôzny (k tomu porovnaj R I/1965, R II/1965, B 11/1/1979).

Trestný čin ako určitú právnu konštrukciu vymedzuje Trestný zákon uzavretým komplexom presne definovaných objektívnych a subjektívnych znakov, ktoré v súhrne vytvárajú skutkovú podstatu trestného činu. Ako sa skutok prejavuje vo vonkajšom svete, definuje predovšetkým objektívna stránka skutkovej podstaty, ktorá je tvorená súhrnom znakov charakterizujúcich konanie a následok vrátane kauzálneho vzťahu medzi nimi (Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 316/2011 zo 14. decembra 2011).

Vo vzťahu k právomoci dovolacieho súdu posudzovať a hodnotiť závažnosť trestného činu je potrebné uviesť, že dovolací súd môže pri posudzovaní dôvodu dovolania uvedeného v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku hodnotiť i potrebnú (vyššiu než nepatrnú) závažnosť prečinu (§ 10 ods. 2 Trestného zákona) a opierať sa pritom o dôkazy, ktoré boli v súdnom konaní vykonané; nesmie však skúmať a meniť správnosť a úplnosť zisteného skutku (§ 371 ods. 1 písm. i) časť vety za bodkočiarkou Trestného poriadku) (R 121/2014).

Posudzujúc vyššie uvedenou optikou prípad obvineného možno uviesť nasledovné:

Vykonanie trestného činu, zo spáchania ktorého bol obvinený uznaný za vinného (prečin zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. a)) malo spočívať v tom, že ako príslušník ZVJS preniesol do priestorov ÚVTOS Košice - Šaca nepovolený predmet, a to MP3 prehrávač zn. Thomson spolu s príslušenstvom, ktorý odovzdal odsúdenému W. Š. za sumu v presne nezistenej výške, pričom dokazovaním pred prvostupňovým ako aj odvolacím súdom nebolo preukázané, že by došlo k prijatiu sumy akejkoľvek výšky (čo malo za následok zmiernujúce prekvalifikovanie trestného činu z obžaloby - zločinu prijímania úplatku). Uvedený spôsob spáchania činu tak, ako bol ustálený súdmi prvého a druhého stupňa však v sebe nezahŕňa obligatórny znak naplňujúci skutkovú podstatu trestného činu zneužívania právomoci verejného činiteľa, keďže nedošlo k jeho spáchaniu tak ako bol ustálený v skutkovej vete rozsudku Špecializovaného trestného súdu, teda porušením povinnosti príslušníka ZVJS podľa § 6 ods. 1 zákona č. 4/2001 Z. z. o Zbore väzenskej a justičnej stráže v znení neskorších predpisov. Prvostupňový a následne odvolací súd právne nesprávne vyhodnotili odovzdanie MP3 prehrávača odsúdenému W. Š. ako veci, ktorá naplňa predpoklad neoprávneného prospechu resp. tento interpretovali extenzívne a nezohľadňujúc akékoľvek ďalšie okolnosti skutku.

Následok trestného činu nemal dostatočne závažný vplyv na hodnoty chránené trestným zákonom, keďže jediným následkom bolo odovzdanie veci (MP3 prehrávača) jednému z odsúdených, pričom nešlo o predmet zakázaný resp. nepovolený. Práve naopak, MP3 prehrávač je jednou z vecí, ktorých držba

odsúdenými je v ústavoch na výkon trestu odňatia slobody, za splnenia určitých predpokladov, povolená. Deklarujúc uvedené treba poukázať priamo na Ústavný poriadok pre odsúdených v ÚVTOS Košice-Šaca a to konkrétne na § 22 ods. 1, ktorý zakotvuje možnosť dispozície odsúdeného elektrickým spotrebičom v cele alebo izbe, pričom v písm. d) bod 2 uvádza „rádioprijímač“, ktorý možno druhovo subsumovať do kategórie spotrebičov určených na prehrávanie audio stôp, teda do rovnakej kategórie elektrických spotrebičov ako je MP3 prijímač. V danej súvislosti treba tiež odkázať na zákon č. 475/2005 Z. z. o výkone trestu odňatia slobody a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorý v ustanovení § 34 ods. 1 taktiež deklaruje možnosť dispozície vlastného rádioprijímača odsúdeným.

Vo vzťahu k okolnostiam, za ktoré bol trestný čin spáchaný možno konštatovať, že v zásade jedinou skutočnosťou reprezentujúcou prítomnosť prvku určitej protiprávnosti bolo porušenie iných ako trestnoprávných predpisov regulujúcich možnosť dispozície vybranými predmetmi odsúdenými v ústavoch na výkon trestu odňatia slobody, ku ktorému došlo odovzdaním (nie vnesením) takého predmetu bez splnenia predpokladov vyžadovaných právnymi predpismi (bez súhlasu riaditeľa ústavu a pod.) odsúdenému W. Š..

Čo sa týka údajného porušenia povinností príslušníka ZVJS podľa § 6 ods. 1 Zákona č. 4/21001 Z. z. o zbore väzenskej a justičnej stráže v znení neskorších predpisov, podľa ktorej je príslušník ZVJS pri výkone služby povinný dbať na česť, vážnosť a dôstojnosť osoby i svoju vlastnú a nepripustiť, aby v súvislosti s výkonom služby vznikla osobe bezdôvodná ujma a aby prípadný zásah do jej práv a slobôd prekročil mieru nevyhnutnú na dosiahnutie účelu sledovaného výkonom služby, je potrebné uviesť, že konanie kladené obvinenému za vinu žiadnym spôsobom nesmerovalo k ujme na právach alebo slobodách odsúdeného W. Š.. Taktiež nemožno vyvodzovať, že predmetným konaním by (v miere podstatnej pre posudzovanie trestnoprávnej zodpovednosti) obvinený nedbal na česť, vážnosť a dôstojnosť osoby i svoju vlastnú. Uvedené ustanovenie je potrebné vykladať ako právne protektívne vo vzťahu k osobám odsúdeným, zabraňujúce ponížujúcemu a neľudskému konaniu zo strany príslušníkov ZVJS pri výkone ich služobnej činnosti.

Vzhľadom na skutočnosť, že dovolací súd dospel k záveru, že skutok bol nesprávne právne kvalifikovaný ako prečin zneužívania právomoci verejného činiteľa, nemožno prijať záver o trestnoprávnej zodpovednosti obvineného Mgr. W. Š.. Možno však uviesť, že išlo o vedomé a úmyselné konanie smerujúce k odovzdaniu predmetnej veci (MP3 prehrávača) odsúdenému potenciálne subsumovateľné pod iný ako trestný delikt v závislosti od posúdenia skutku príslušným orgánom. Materiálna stránka skutku tak, ako bol, na základe dôkazného stavu ustálený v prvostupňovom a odvolacom konaní, nenapĺňa požadovanú (minimálnu) mieru spoločenskej nebezpečnosti, a preto konanie obvineného nemožno právne kvalifikovať ako trestný čin, ale bude možné posúdiť ho len ako disciplinárne previnenie.

Vo vzťahu k ostatným dovolacím námietkam obvineného najvyšší súd uvádza, že vzhľadom na charakter zistení vedúcich k záveru, že nedošlo k spáchaniu trestného činu, nebolo potrebné sa s nimi osobitne zaoberať.“

Po vrátení veci dovolacím súdom najvyšší súd ako súd odvolací, viazaný právnym názorom vysloveným dovolacím súdom, dospel k záveru, že je potrebné odvolaniami napadnutý rozsudok Špecializovaného trestného súdu zrušiť a vec postúpiť príslušnému disciplinárnemu orgánu Zboru väzenskej a justičnej stráže, nakoľko v predmetnej veci nejde o trestný čin, ale je ho možné posúdiť ako disciplinárne previnenie.

Tak ako bolo uvedené vyššie, dovolací súd vo svojom rozsudku na str. 12 výslovne konštatoval, že v predmetnej veci bol skutok nesprávne právne kvalifikovaný ako prečin zneužívania právomoci verejného činiteľa, na základe čoho nemožno prijať záver o trestnoprávnej zodpovednosti obvineného Mgr. W. Š., pretože materiálna stránka skutku nenapĺňa požadovanú minimálnu mieru spoločenskej nebezpečnosti, avšak konanie obvineného bude možné posúdiť iba ako disciplinárne previnenie.

Podľa § 320 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku odvolací súd napadnutý rozsudok zruší a vec postúpi, ak mal tak urobiť už súd prvého stupňa podľa § 280 ods. 1 alebo 2.

Podľa § 280 ods. 2 Trestného poriadku súd postúpi vec inému orgánu, ak zistí, že nejde o trestný čin, ale žalovaný skutok by mal iný orgán prejednať ako priestupok, služobné previnenie alebo disciplinárne previnenie, o ktorých je tento orgán príslušný rozhodovať.

S poukazom na to, že odvolací súd je v zmysle § 391 ods. 1 Trestného poriadku viazaný právnym názorom, ktorý vo veci vyslovil dovolací súd, neostávalo mu iné, než v zmysle tohto záväzného právneho názoru dovolacieho súdu zrušiť napadnutý rozsudok Špecializovaného trestného súdu a predmetnú vec postúpiť na disciplinárne konanie.

Rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v pomere hlasov 2:1.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný ďalší riadny opravný prostriedok.